

Přírodní chráněná oblast Fehérvíz v regionu Nagyberék (maďarská pilotní oblast)
Foto: archiv Butterfly Paragliding School, červenec 2011

ZELENÁ, MEZIREZORTNÍ, PARTICIPATIVNÍ REGIONÁLNÍ A VENKOVSKÁ POLITIKA EU PO ROCE 2013

V říjnu 2011 publikovala komise EU návrh pro následující finanční období v letech 2014 – 2020. V souvislosti s cíli programu VITAL LANDSCAPES jsou považovány za nejdůležitější následující oblasti:

a) Nové směrnice EU přijaly nový, integrovanější (mezirezortní) přístup. Oblastní rozvoj bude podporován integrovanými strategiemi vztahujícími se na všechny strukturální fondy a fondy soudržnosti, které budou na všech úrovních společně plánovány a implementovány. Jedná se o naprostou novinku, která musí být samozřejmě v budoucnosti podrobně projednána.

b) Aktivní zapojení občanské společnosti a regionálních investorů je jedním z klíčových požadavků, které jsou uváděny ve všech směrnících. Partneři se budou podílet na přípravě, implementaci a vyhodnocování programů na všech úrovních. Lokální akční skupiny budou hrát klíčovou roli při návrhu a implementaci lokálních strategií rozvoje.

c) Velká část aspektů této strategie se orientuje na zelenou agendu, přičemž většina z nich se za-

měřuje na zdravý rozvoj krajiny, uchování přírodního a kulturního dědictví a rovněž na zlepšení veřejné infrastruktury, na lokální trhy a regionální dodavatelské řetězce.

Většina těchto problémů těsně souvisí s cíli VITAL LANDSCAPES – nebo jinými slovy, výsledky tohoto projektu mohou významným způsobem přispět k cílům následujícího období financování EU. To je také zřejmé z činností našeho maďarského partnera, Korvínovy univerzity /Corvinus Egyetem/, jak je to popisováno v tomto zpravodaji. Pokud chcete získat další informace, podívejte se prosím na naši webovou stránku www.vital-landscapes.eu nebo nás kontaktujte přímo.

V souvislosti s ukončením tohoto kalendářního roku bychom rádi poděkovali všem svým partnerům a spolupracovníkům za plodnou spolupráci. Přejeme vám veselé Vánoce a mnoho zdraví v novém roce!

Jörn Freyer a Burkhardt Kolbmüller (koordinátoři)

ČINNOSTI SOUVISEJÍCÍ A VIZUALIZACÍ

Význam vizualizace krajiny

Krajiny představují velmi komplexní systémy v nichž působí řada hráčů, často s rozdílnými úrovněmi znalostí a různými přístupy k procesům ovlivňujícím vývoj krajiny. Vizualizace krajin a změny krajiny zahrnující minulé, současné a budoucí scénáře představují nejučinnější prostředky pro zlepšení toho, jak společnost chápe vývoj krajiny a jejího plánování a umožňuje rozšířit jejich spolupráci na procesu plánování. Speciální kombinace vizualizace a systému zeměpisných informací pomáhá všem těm, kdo se věcí zabývají, aby našli společnou řeč, aby získali širší znalosti krajiny a aby tak byla podpořena účast veřejnosti na péči o krajinu a na jejím plánování.

Vizualizovaný vinný sklípek na Boróca Cellar Hill v Tásku

Webová stránka Vital Berek: Online vizualizace

V současné době se používají různé techniky vizualizace, v závislosti na charakteristice krajiny, rozsahu plánování, s ohledem na cíle rozvoje krajiny atd. Maďarský partner, Oddělení plánování krajiny a regionálního rozvoje na Korvínově univerzitě v Budapešti (PP6), využívá nový nástroj – vizualizační kanál, který kombinuje webovou techniku, systém zeměpisných informací a vizualizaci, sloužící k prezentaci krajin veřejnosti. Webová stránka Vital Berek představuje pilotní aplikaci od PP6, která ilustruje drasticky změněnou krajinu v regionu Nagyberek.

Na webové stránce Vital Berek (www.e-berek.hu), zkombinoval PP6 různé nástroje vizualizace krajiny s otevřeným přístupem, který umožňuje veřejnosti vizualizovat charakteristiky jejich krajiny. Webová stránka obsahuje různé mapovací moduly a 3D funkce, sloužící pro prohlížení krajin. Z nich jsou nejdůležitější moduly Photo Landscape a Visual Landscape.

Základní prvky Visual Berek

Obsahuje různé moduly, které umožňují informovat o různých faktorech ovlivňujících péči o krajinu. Visual Berek zahrnuje následující prvky a charakteristiky:

- Visual Berek je založen na otevřeném, volně přístupném 3D software (GoogleEarth), takže ji může využívat kdokoli, bez speciálního vizualizačního softwaru.
- Nástroje poskytují interaktivní 3D pohled na charakteristické prvky krajiny.
- Je možné zobrazit různé lineární prvky v krajině, jako je dopravní síť, hydrogeologická rozhraní, kanály a územní prvky jako jsou hranice správních území a hranice chráněných území. Tyto objekty umožňují upozornit na faktory formující krajinu v pilotní oblasti.
- Visual Berek zobrazuje zvláštní znaky krajiny, orientační body a prvky v krajině, jako jsou památníky, staré stromy, mosty, muzea apod.
- Historické nebo topografické informace a mapy a satelitní snímky dokládají změny charakteristických krajinných prvků.
- K dispozici jsou 3D modely budov (vytvořené pod software Google Sketch-Up) ve dvou vesnicích z pilotní oblasti (Buzsák, Tásk), které budou v budoucnu dále rozpracovány.
- Každý znak v krajině je přiřazen do několika různých vrstev, které je možné vypínat nebo zapínat.

Interaktivní funkce jsou dostupné na webové stránce Vital Berek (e-berek.hu)

PILOTNÍ OBLAST PP6: NAGYBEREK

Foto: archiv Butterfly Paragliding School, leden 2011

Nagyberek se nachází v regionu jižně od Balatonu, v západním Maďarsku. Jedná se o kultivované mokřadní území, se zbytky starého močálu, které se nachází uprostřed pilotní oblasti a které bylo v minulosti zálivem jezera Balaton. Až do začátku 20. století, kdy bylo odvodněno, to bylo bažinaté mokřadní území s množstvím divoce žijící zvěře

na jižním břehu jezera trvale nad vodní hladinou, a periodicky oddělovaly jezero Balaton a Nagyberek.

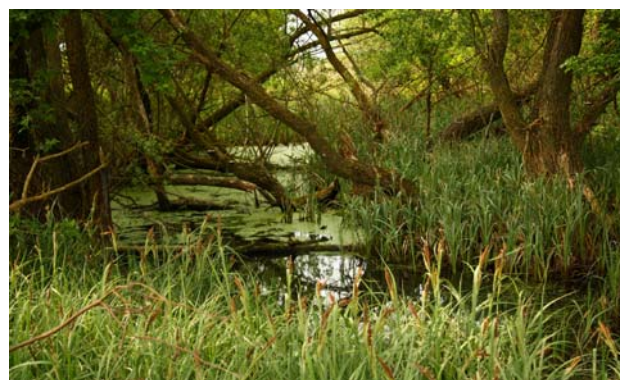
Později provedené regulace umožnily v roce 1860 vybudování jižní železniční trati, která byla postavena na písčinych dunách na jižním břehu jezera. Toto dílo definitivně oddělilo Nagyberek od jezera. Rozšíření nevyužívaného a ekonomicky neproduktivního území za železniční trati se stalo vhodným pro zemědělské využití a celá oblast byla odvodněna.

Přes špatnou kvalitu půdy a nevhodné podmínky zavodnění je půda využívána především pro extenzivní zemědělství a největší část území Nagyberek je využívána jako pole, louky a pro farmářskou činnost. Pobřežní lesní porosty a rákos pokrývají níže položené plochy, které jsou trvale pod vodou. Tyto plochy vytvářejí přirozené životní prostředí pro divokou zvěř, jako jsou jelení, daňčí nebo srnčí zvěř, černou zvěř a opeřence jako bažanty a tetřevy, a proto lov představuje v této oblasti činnost s významným ekonomickým přínosem. Některé oblasti Nagyberek jsou domovem cenné flory a fauny a jsou součástí ekologické sítě Natura 2000. Části

a rozsáhlými vodními plochami, které hrály důležitou roli pokud se týká ekologie jezera.

V první polovině 19. století byla tato půda považována za neobdělávatelnou, v důsledku existence hustých a neproniknutelných rákosem zarostlých záplavových ploch a vodního ekosystému. Bylo vypracováno několik plánů na odvodnění a následné využití močálů, ale ty byly realizovány jen zčásti. Po vybudování kanálu Sió, který ovlivnil výši hladiny jezera, zůstaly písčiny duny (tak zvané „túrzások“)

Přírodní mokřady v Nagybereku
(Foto: Gergő Gábor Nagy)

starého mokřadu byly prohlášeny za chráněné přírodní území.

V nedávné době způsobila největší změnu výstavba dálnice M7, která toto území protíná. I když bylo vynaloženo velké úsilí na to, aby byl ekologický dopad minimalizován (přechody pro zvířata), ukázalo se, že projektanti nedocenili nedotčenost a funkčnost složitějšího systému kanálů.

NOVINKY PROJEKTU

KRAJINA, VIZUALIZACE A SPOLUÚČAST

V červnu 2012 organizuje PP6 další otevřené mezinárodní setkání partnerů projektu VITAL LANDSCAPES. Setkání bude prezentovat a projednávat další výstupy z projektu, související s praktickým využitím inovačních vizualizačních technik, s cílem získat podporu formou spoluúčasti místních obyvatel a regionálních investorů.

Místo konání: Budapešť,
Park Hotel Flamenco

Datum: 4. – 6. června 2012

Setkání bude pro účastníky zahájeno dne 4. června a jeho součástí bude seminář o vizualizaci.

Každoroční setkání pro STŘEDNÍ EVROPU /CENTRAL EUROPE/

Nejbližší každoroční setkání pro Program CENTRAL EUROPE se bude konat 22. května 2012 (datum ještě bude potvrzeno) v Halle/Německo. Jsme velmi rádi, že JTS zvolila za místo konání tohoto setkání Sasko-Anhaltsko, které je vedoucím partnerem programu VITAL LANDSCAPES.

VÝTISK

VYDALA

Landgesellschaft
Sachsen-Anhalt /Zemská
společnost Sasko-Anhaltsko/
Große Diesdorfer Str. 56/57
39110 Magdeburg (DE)

REDAKCE

Sandor Jombach, Jörn Freyer,
Burkhardt Kolbmüller

FINANCOVÁNÍ

Tento projekt je zaváděn
prostřednictvím Programu
CENTRAL EUROPE,
spolufinancovaného ERDF.

PP6: KORVÍNOVA UNIVERZITA BUDAPEŠŤ ODBORNÍCI NA VIZUALIZACI A REGIONÁLNÍ ROZVOJ

Maďarským partnerem v programu VITAL LANDSCAPES je Oddělení plánování krajiny a regionálního rozvoje na Korvínově univerzitě v Budapešti.

Oddělení se zaměřuje na implementaci nejmodernějších ekologických, právních a technických znalostí, týkajících se rozvoje velkých, vzájemně propojených geopolitických krajinných celků a regionálních jednotek. Zabývá se koordinací práce zástupců různých oblastí plánování a péče o krajinu a životní prostředí, plánováním zemědělského využití a plánováním regionálního rozvoje. Projekty tohoto oddělení se zaměřují na přehled hodnotných prvků v krajině, metody hodnocení krajiny, regionální rozvoj, plánování krajiny a použití GIS.

Pilotní činnosti

Práce v pilotní oblasti zahrnují širokou škálu činností. Jednou z nejdůležitějších je vytvoření **interaktivní, rozšířené webové stránky (e-berek.hu)** s užitečnými integrovanými a interaktivními aplikacemi. Stránka pomáhá vizualizovat a pochopit charakteristické znaky krajiny a procesy jejího rozvoje.

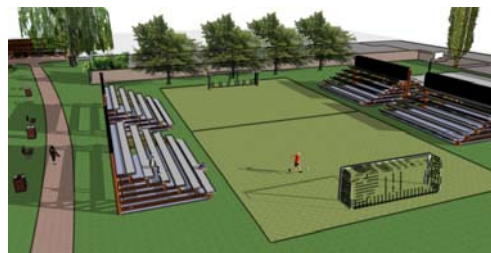
Aby byl podpořen zájem návštěvníků o webovou stránku, byla vyhlášena fotografická soutěž s názvem „Můj Nagyberek“, jejíž účastníci mohou uploutovat fotografie ve třech kategoriích:

1. Příroda Bereku
2. Krásný Berek
3. Lidé z Bereku

Revitalizovaný vinný sklípek v Boróca,
vítěz 2. kategorie: János Marosi

Analýza krajiny v pilotní oblasti Nagyberek byla připravena tak, aby se podařilo vypracovat všeobecný přehled a průzkum příslušných procesů v krajině, které přispívají k podpoře budoucího rozvoje a k založení přírodního parku v Nagybereku. Z padákového kluzáku /paraglidu/ byl proveden **fotografický průzkum**, který napomohl interpretaci krajiny a podpořil 3D vizualizaci a průzkum regionu.

Plánovaný sportovní areál jako výsledek seminářů programu
Vital Lakeshore (Sóti Bernadett, Mátyóki Bence)

Seminář Vital Lakeshore /Životný břeh jezera/ byl zorganizován v září 2011 a zaměřil se především na praktická opatření týkající se aktuální situace v krajině a na její rozvoj. Výzkumní pracovníci, učitelé a studenti univerzity zkoumali a analyzovali břeh jezera a dotazovali se místních obyvatel na jejich názory na možné budoucí využití prázdných pláží a panoramatické promenády. V průběhu semináře vytvořili studenti a odborníci na plánování společně koncepční plány a vizualizaci dvou nejvýznamnějších míst – pláže a panoramatické promenády v městě Fonyód

Vizualizace revitalizace pláže v průběhu zpracování
Vital Lakeshore (Sóti B.-Mátyóki B.)